

VTISI Z X. KONGRESA ZVEZE SOCIALISTIČNE MLADINE SLOVENIJE V NOVI GORICI

Kongres enotnosti in jasne smeri

X. kongres Zveze socialistične mladine Slovenije bo ostal zapisan kot kongres enotnosti in jasne smeri. Vendar ne samo to: bil je tudi kongres akcije, kongres, ki navdihuje in obvezuje vse k dejanjem in k izvajanju sklepov.

Kongres enotnosti je bil predvsem zato, ker je strnil in utrdil povezavo interesov vse mladine, delavca, dijaka, študenta in kmeta, in obenem pokazal kako usklajeno uresničevati množstvo interesov mladih generacij.

Kongres akcije pa je bil zato, ker je bil priložnost za prerez dela ter realiziranja sklepov, sprejetih na 9. kongresu v Moravcih, in ker se je razčlenjeno lotil vsakdanosti, konkretnih vprašanj, praktičnih nalog.

Zveza socialistične mladine je na kongresu potrdila svojo vlogo družbenopolitične organizacije, ki v svojih vrstah zbira najširše množice mladih za socialistično samoupravljanje opredeljenih, ne glede na svetovnonazorske in ideološke opredelitve. Pokazala je, da s svojim delovanjem vpliva in da hoče vplivati na oblikovanje socialistične družbene zavesti mladih.

Zaključna resolucija, ki so jo mladi delegati sprejeli soglasno, in ki je bila sad večmesečnih razprav, je osnova, na kateri bo ZSMS nadaljevala svoje delo. Gradnja socializma, utrjevanje samoupravljanja, spreminjanje družbenoeconomičnih odnosov, odločanje v kulturi, premoščanje socialnih razlik, ohranjanje revolucionarnih tradicij, vsebinsko poglobljanje in organiziranje mladinskega prostovoljnega dela, vključevanje v borbo za boljše razumevanje, prijateljstvo, svobodo, mir, neuvrščenost in napredek v svetu, celovitejša izobraževanje, ustvarjalnost v znanosti in raziskovalnem delu, skrb za mlade, ki so začasno v tujini, varstvo okolja, vrednotenje mladinskega turizma, načelnost v kadrovske politiki, udejstvovanje v družbenih organizacijah in društvih, celovitost informiranja, ljudska obramba in družbena samozashita, to so vse vprašanja, ki so jih mladi jasno opredelili in ki jih bodo skušali vzajemno z drugimi socialističnimi silami čimbolje reševati.

Vnovič je bila tudi potrjena celovitost vse slovenske mladine: tiste, ki živi v mejah matične domovine in tiste, ki živi v zamejstvu, v Italiji, Avstriji in na Madžarskem. Krepitev sodelovanja na tem širšem slovenskem prostoru ni le nujnost in naloga napredne organizacije. Je tudi naravna potreba.

S svojo ustvarjalnostjo in prakso mladina v Sloveniji stalno dokazuje, kako so hotenja mladih neločljivo del družbenih interesov in potreb. Mladina želi biti resnični subjekt družbenega življenja, želi in zahteva uresničevanje pravic, pripravljena je prevzeti del odgovornosti za razvoj družbe na svoje rame.

Mnenja sem, da se jugoslovanski narodi tega dobro zavedajo, da z globoko prepričanostjo sledijo mlademu in da skušajo uveljavljati načelo, da mladina ni le prihodnost, temveč že sedanjost, živa resničnost. Tudi v tem kaže odprtost in edinstvena dinamičnost jugoslovanske samoupravne družbe.

Značilnost dela na kongresu je bila živahna in ustvarjalna razprava, ki je bila pogosto zelo kritična in samokritična do prispevka mlade generacije. Nič se ni upal trditi, da v delovanju ZSMS ni napak, nasprotno: številni delegati so pokazali nanje. Učiti se je treba na napakah, da jih ne bi ponovljali.

Kongres je torej mimo. Vendar so mladi delegati ob njegovem zaključku jasno poudarili dejstvo, da bodo morali črke in besede, ki so jih zapisali v resolucijo, prebiti v akcijo, v vsakodnevni kritični in ustvarjalni pristop k razreševanju življenjskih vprašanj mladega človeka, za zagotavljanje in razvoj socialističnega samoupravljanja, za humane odnose med ljudmi.

SAUDAM KAPIC

Predstavniki mladinskega odbora SKGZ na kongresu

NICO COSTA, DEŽELNI TAJNIK FGCI

Sodelovanje ob meji krepi internacionalistično zavest

Med gosti X. kongresa ZSMS v Novi Gorici, ki so prišli iz Italije, je bila poleg Mladinskega odbora SKGZ tudi delegacija deželne federacije Zveze komunistične mladine Italije ZKMI - FGCI, ki jo je vodil sekretar Nico Costa. Z njim sem imel razgovor o vrsti zanimivih vprašanj.

Vpr.: Prisotnost delegacije deželne Zveze komunistične mladine Italije na kongresu ZSMS kaže na obstoj dobrih odnosov med tema dvema organizacijama.

Odg.: Točno: v teh zadnjih letih smo okrepili odnose prijateljstva in sodelovanja s tovariši Zveze socialistične mladine Slovenije. Danes se ti odnosi vključujejo v širši okvir sodelovanja med vseh državami ZKMI - FGCI in zvezo konferenc ZSMJ: pr. v vseh dveh sta imeli organizaciji srečanje v Beogradu, medtem ko bo zvezni predsednik ZSMJ prišel, na povabilo ZKMI - FGCI, v prihodnjih tednih v Italijo.

Vpr.: Kako se ti dobri odnosi in izmenjave mnenj konkretizirajo v delovanju ZKMI - FGCI in kakšne so perspektive bodočega sodelovanja?

Odg.: Ti dobri odnosi ter poglobljeno in odkrito sočudenje v teh zadnjih letih so prispevali k te-

mu, da je bila internacionalistična zavest naše organizacije živa in močna, a obenem so bili spodbuda za poglobljevanje in razširitev naših razmišljanj.

V prihodnje nameravamo utrditi osnove našega sodelovanja, da bi postalo konkretnije in da bi obogatilo večje število tovarišev: s tem namenom se bomo udeležili seminarja Alpe - Adria, ki ga letos prireja Slovenija in zato nameravamo organizirati pogostejše priložnosti za izmenjave in sočudenje, kar naj bo razširjeno obsejšeje udeležbi tovarišev.

Vpr.: Tudi odnosi med Mladinskim odborom SKGZ in ZSMS so dosegli visoko raven sodelovanja. Kako ocenjujete možnosti konkretne in koordinirane sodelovanja med MO SKGZ, ZSMS in ZKMI - FGCI na obsejšeje območju?

Odg.: V tej zgodovinski fazi morajo in morajo mladi slovenski in italijanski gci: razvijati zgodovinsko vlogo za razvoj procesa sodelovanja in prijateljstva, za mir in popuščanje napetosti. Zato si moramo prizadevati, da pripravimo teren za sočudenje, sodelovanje in prijateljstvo mladinskih demokratičnih in protifašističnih organizacij.

Menim, da bi lahko v tem okvi-

Pogled v dvorano v Novi Gorici med X. kongresom Zveze socialistične mladine Slovenije

MILAN PAHOR, TAJNIK MLADINSKEGA ODBORA SKGZ

Nov člen v razvijanju sodelovanja med ZSMS in Slovenci v zamejstvu

Pogled na ulice je bil res veličasten: povsod so bile izbožene slovenske, jugoslovanske in druge zastave, povsod so bili napisi z gesli in parolami, zvočniki so razširjali glasbo. Skratka prislek je takoj začutil, da se dogaja nekaj lepega, nekaj veličastnega, nekaj vrednega. Tak vtis smo dobili v četrtek zjutraj - 12. oktobra - ko smo prispeli v Novo Gorico.

Celotno mesto se je s srcem zavzelo, da se najbolj izkaze in s tem poplača zaupanje, ki mu je bilo poverjeno kot organizator jubilejnega 10. kongresa ZSMS. Kar pa nas je najbolj prevzelo, je bilo dejstvo, da je vsak občan Nove Gorice imel mladinski kongres za nekaj svojega. Vsi so namreč vedeli vse o kongresu in o manifestacijah, ki so bile organizirane v sklopu kongresa samega. Takoj je bila reči, da kongres ni bil le zasedanje delegatov in gostov, temveč je bil splošni ljudski praznik. Vsako uro so se vrstile manifestacije, kulturni nastopi, razstave, pohodi: skratka vsak je neke skušal pokazati, da je tudi on prisoten na kongresu. Kongres je bil namreč prava manifestacija celotnega prebivalstva Nove Gorice ter njegove bližine in daljne okolice.

Preden greš nekam si ustvariš nekakšno sliko o tem, kar te čaka. Ta slika je lahko prava ali napačna. Na vsak način moram reči, da me je kongres izredno prijetno presenetil. Zunanji videz je bil res veličasten, a ni bil bistvo kongresa. Prijeto me je presenetila pripravljenost vseh delegatov, izdelanost dokumentov in resolucij. Velika delavnost je prijetno vplivala, čeprav je v bistvu vsak kongres skupek nekega dokonegan dela ter mesto, kjer se začrtajo nadaljnje smerice dela. Sicer pa mirne duše lahko potr-

dim, da mi je pustil kongres izredno pozitivno sliko. Na drugi strani pa mi je potrdil tudi trdno vero, da raste v naši matični domovini izredna mlada generacija, ki bo še bolj utrdila samoupravnost in socialistični značaj nove Jugoslavije.

Za delegate Mladinskega odbora je bil kongres še dodatni člen utrjevanja in konkretnega sodelovanja z Zvezo socialistične mladine Slovenije. Mimogrede naj omenim, da se je kongresu udeležila petčlanska delegacija: vsak član je predstavljal lastno organizacijo, ki je zastopala v Mladinskem odboru. In še sestava delegacije: Igor Komel, predsednik Mladinskega odbora - Milan Pahor, tajnik - Karlo Devetak, Branko Jazbec in Rado Race.

Poleg plodnih stikov s predstavniki ZSMS smo se na kongresu sestali s predstavniki koroške slovenske mladine. Kongres je bil odlična priložnost, da se z njimi marsikaj pomenu in domimo za konkretne akcije. Padlo je precej dobrih predlogov in idej. Dometili smo se tudi, da se v kratkem dobimo na delovnem srečanju ter dokončno izdelamo podoben načrt sodelovanja.

Nadalje je izredno pomembno dejstvo, da smo na kongresu spoznali novo vodstvo ZSMS, ki je izšlo iz kongresa. Navezali smo že stike z njimi ter se pobliže spoznali, kar je zelo važno, saj uspeh sodelovanja sloni mnogokrat prav na dobrem osebnem poznanstvu in prijateljstvu. Bežno

KONGRESI SLOVENSKE MLADINE

- 10.-12.IX.1943 prvi kongres Zveze slovenske mladine v Kočevski Reki
- 24.-27.VI.1945 drugi kongres Zveze mladine Slovenije v Ljubljani
- 12.-15.V.1947 tretji kongres Ljudske mladine Slovenije v Ljubljani
- 5.-8.IV.1949 četrti kongres Ljudske mladine Slovenije v Ljubljani
- 10.-12.X.1953 peti kongres Ljudske mladine Slovenije v Mariboru
- 13.-15.IX.1957 šesti kongres Ljudske mladine Slovenije v Celju
- 26.-27.I.1962 sedmi kongres Ljudske mladine Slovenije v Kranju
- 11.-22.VI.1968 osmi kongres Zveze mladine Slovenije v Velenju
- 2.-4.X.1974 deveti kongres Zveze socialistične mladine Slovenije v Moravcih pri Murski Soboti
- 12.-14.X.1978 deseti kongres Zveze socialistične mladine Slovenije v Novi Gorici

smo se tudi spoznali s predstavniki mladine iz ostalih jugoslovanskih republik ter prišli v stik z vsemi ostalimi delegacijami gostov, ki so bile prisotne na kongresu. Vse to je nadalje poudarilo širino delovanja, ki ga je zadobila ZSMS. Za vsakega izmed nas je bila že sama prisotnost na kongresu velika pridobitev, saj smo se podrobneje spoznali s celovito problematiko ter spoznali marsikaj ter tako širili svoja obzorja.

Odmev kongresa v matični domovini bo nedvomno velik. Informativna sredstva so opravila veliko nalogo. Perspektive, ki se odpirajo, so precejšnje in lahko z optimizmom gledamo naprej. Tudi pri nas, v sklopu slovenske narodnostne skupnosti, je kongres doživel precejšen odmev, za kar smo se kot Mladinski odbor pogotovo in moramo reči, da smo v tem tudi uspešni. Precej mladincev in mladink je bilo obveščenih o kongresu, saj smo o tem govorili že celo leto; vse to pa je

logična posledica dobrega in nerestnega sodelovanja med mladino z obeh strani meje. Na takih temeljih se da sedaj graditi še tesnejše in še bolj organizirano sodelovanje ter tako ustvariti prijateljstvo in mirno vzdušje ob meji, ki je v korist vsem. Prav na tem področju lahko opravi mladina veliko vlogo zblizanja med slovenskim in italijanskim prebivalstvom. Šele tedaj bodo padle vse pregrade in vsi predsodki, ki so še prisotni.

Eden izmed činiteljev, ki je pokazal, kako je treba delati in kako je treba misliti, je nedvomno bil 10. kongres ZSMS. In prav s tega gledišča smo lahko najbolj zadovoljni ter lahko z optimizmom zremo naprej, na da bi pri tem pozabljali na realno stanje ter težke probleme, ki so še prisotni v družbi, v kateri živimo.

ZORANA KLUN, SEKRETARKA OK ZSMS KOPER

Osimski sporazumi obvezujejo tudi mlade

Delegatka na X. kongresu je bila tudi sekretarka občinske konferencie ZSMS iz Kopra Zorana Klun. Z njo sem spregovoril o sodelovanju med Mladinskim odborom Slovenske kulturno gospodarske zveze in obsejšeje občinski konferenci ZSMS. To sodelovanje se je v zadnjih dveh letih močno razširilo in poglobilo. Zato sem jo vprašal, kakšne so po njenem mnenju nadaljnje perspektive teh stikov in skupnega delovanja.

Odg.: Poudarim lahko, da je naše sodelovanje že sedaj doseglo zavidljivo raven, vendar sem mnenja, da ga moramo v bodoče ohranjati in stalno krepiti. Naša naloga je, da vanj pritegnemo najširši krog mladih, to je da vključimo vse osnovne sredine. Poseben poudarek moramo dati na idejno-politično izobraževanje mladih, kajti le dobro podkovani mladinci bodo lahko izpeljali vse naloge in akcije, ki smo si jih zastavili do pravega cilja.

Vpr.: Mlad iz Slovenije so seznanjeni s političnim položajem v Trstu in o izgredih fašističnih prenapetev. Kako ocenjujete te dogodke?

Odg.: Fašistični izgredi so posledica političnega vzdušja, ki je nastalo po volilnem uspehu meščanske Liste za Trst. Vendar m-

ROMAN SCHELLANDER, TAJNIK KLUBA SLOVENSkih ŠTUDENTOV NA DUNAJU

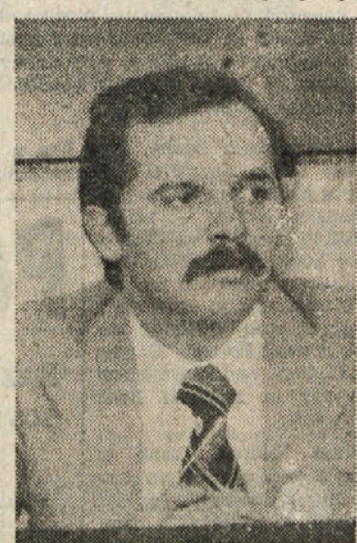
Ob takih stikih se utrjuje narodna zavest koroške mladine

V skupni delegaciji mladih koroških Slovencev iz Avstrije je bil tudi tajnik Kluba slovenskih študentov na Dunaju Roman Schellander. Vprašal sem ga za vtise o kongresu.

— Potek kongresa in potek diskusij dokazuje, da je bil ta X. kongres dobro organiziran in zelo vestno pripravljen. V poročilih in razpravah se je odražalo uspešno delovanje mladih iz Slovenije v zadnjih stih letih. Dobil sem vtis, da bo mladina enotno in s trdno voljo tudi v prihodnji mandatni dobi uresničevala naloge in cilje, zastavljene te dni v Novi Gorici.

— Kako ocenjujete sodelovanje koroške mladine z ZSMS ter nasploh vlogo te osrednje organizacije slovenske mladine?

— Za mladino na Koroškem, pa gotovo tudi za vas v Italiji, je delovanje ZSMS izrednega pomena v dveh ozihih. Kolikor namreč mladina v matični državi pomaga pri graditvi socialistične družbe in jo utrjuje ter razvija s svojo močjo, toliko se krepi tudi položaj zamejskih Slovencev. Drugo pa je

Novi predsednik ZSMS Boris Bavdek

direktna pomoč in solidarnost mladih iz Slovenije za nas, ki se moramo še vedno boriti za svoje pravice. Iz tega seveda sledi, da je sodelovanje z ZSMS nujno potrebno in ga je treba še precej izgraditi.

— Poudarjena je bila tudi potreba po čim tesnejšem sodelovanju med slovensko mladino, ki živi v Avstriji in tisto, ki živi v Italiji.

— Kar se da tesni stiki slovenskih mladincev izven meja matične države so potrebni iz mnogokaterih razlogov. Za nas na Koroškem je v ospredju prav dejstvo, da v takšnih stikih lahko gradimo in utrjujemo narodno in politično zavest naše mladine. Zato se v

Klubu slovenskih študentov na Dunaju trudimo, da bi takšne stike ali ustvarjali ali obstoječe še poglobili — pa četudi nam geografske razdalje včasih delajo težave.

Obnovitev

vodilnih organov

Delegati X. kongresa so ob koncu zasedanja izvolili novo predsedstvo republiške konference ZSMS. Za predsednika je bil izvoljen Boris Bavdek, doma iz Kranja, za podpredsednico Viča Mikuz, doma iz Nove Gorice, za sekretarja pa Nevenka Grčić iz Maribora. Dosedanji predsednik RK ZSMS je bil Ljubo Jasnic, medtem ko je bil sekretar Vito Habjan.

Petintrideset let boja za socializem

Zveza slovenske mladine je nastala med narodnoosvobodilnim bojem v Kočevski Reki. Po napitih Osvobodilne fronte so mladi ustanovljali odbore ZSM po vaseh, mestih, tovarnah in drugod, nato pa še rajonske ter okrožne odbore. V tistem obdobju je bila osnovna naloga mladih aktivistov množično vključevanje v boj proti okupatorju ter zbiranje najrazličnejšega materiala za partizane. Organiziranost se je stalno krepila in tako so bile tudi ustvarjene možnosti za skile prvega kongresa, ki se ga je udeležilo 190 delegatov in ki je bil od 10. do 12. oktobra 1943 v Kočevski Reki.

Delovanje mladih in njihove organizacije se je od tedaj krepilo in boljše organiziranost je pripomogla k temu, da se je zveza hitreje uveljavljala kot eden nosilcev družbenega razvoja ter boja za samoupravni socializem.

Na IX. kongresu v Moravcih je bilo sprejeto novo ime. Zveza socialistične mladine Slovenije, ki tudi pomeni novo vsebino dela. Vsi deli mladih so se ponovno združili v eno organizacijo — šolačjo mladino (vključno s študenti, ki so bili od 1951. leta povezani v Zvezi študentov Jugoslavije), delavci, kmetje in mladi, ki se povezujejo po svojem interesu v družbenih organizacijah in društvih.

X. kongres v Novi Gorici je potrdil omenjeno enotnost ter še jasneje začrtal naloge mladih v graditvi družbe svobodnih, naprednih in ustvarjalnih ljudi.

IGOR KERSTEIN, DELEGAT ČLANOV KLUBOV OZN

IZOBRAŽEVALNA VLOGA MLADINSKIH KLUBOV OZN

Ena od oblik delovanja mladih pri spoznavanju mednarodne politike so v Sloveniji klubi OZN. Njihovo število se približuje 400, članov pa imajo že okrog 10.000. Igor Kerstein je na zadnjem kongresu ZSMS predstavil prav te mlade.

V razgovoru nam je predstavil delovanje teh klubov.

«V današnjem razgibanem svetu smo vsakodnevno priča najrazličnejšim dogajanjem v mednarodni skupnosti. Svet kot celota je postal tako soodvisen, da si ne moremo niti zamisliti kakršnekoli izolacije posameznih držav in njihovih prebivalcev iz te vsestranske povezanosti. Zunanja politika vsake države zato logično predstavlja izredno pomembno vejo državne politike.

Kot vam je gotovo znano si v Jugoslaviji prizadevamo, skladno s smernicami za nadaljnji razvoj socialistične samoupravne demokracije, da bi čimbolj podpirali zunanje politike. Klubi OZN se že sedaj najbolj aktivno vključujejo v mednarodno delovanje ZSMS. Vendar ostaja naše temeljno izhodišče, da moramo v sedanjih fazi čimbolj izpopolniti vzgojo mladih ljudi v internacionalističnem duhu, kajti le tako bomo lahko prišli do konkretnih oblik pri dejanskem oblikovanju zunanje politike. Dandanes namreč še ne moremo govoriti o konkretnih oblikah vpliva na omenjen proces podružljanja zunanje politike. Toda zato ne bomo rekli, da bo tako tudi ostalo. Nasprotno, načrtna dejavnost na tem področju je eden glavnih ciljev angažiranja klubov OZN Slovenije v bližnji prihodnosti.»

Nova Gorica

izvrsten organizator

Nova Gorica, najmla, a slovensko mesto, katerega temeljni kamen je bil postavljen pred 30 leti in pri gradnji katerega so mladi imeli odločilno vlogo, je bila odlična gostiteljica X. kongresa. Zastave, transparenti, lepaki, glasba, veseli obrazi domačinov, skratka praznično razpoloženje, vse to je dalo mestu pečat mladosti.

Neposredno pred pričetkom kongresa so mladi delegati (bilo jih je skoraj 700, poleg njih pa še okrog 150 gostov in prav toliko novinarjev) pozdravili pomemben dogodek za Novo Gorico in sicer postavitev temeljnega kamna za novi dijaški dom, ki se bo imenoval po pokojnem novinarju in revolucionarju Mitji Gorjupcu.

Gradivo za to stran sta oskrbela

SAUDAM KAPIC
KARLO DEVETAK

Magistrala v Novi Gorici je kongresiste pričakala okrašena z zastavami

